

ŠKOFIJSKI LIST

124.

Varstvo doraščajoče mladine.

C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je semkaj z dopisom z dne 20. septembra 1916, št. 5277/mob., sporočilo:

Die durch die lange Dauer des Krieges geschaffenen wirtschaftlichen Verhältnisse, die Abwesenheit der für die Erziehung und Beaufsichtigung der heranwachsenden Jugend in erster Linie verpflichteten Familienväter, die gesteigerte Inanspruchnahme der Frauen in den verschiedensten Erwerbszweigen haben es mit sich gebracht, daß die Jugend in größerem Maße als in Friedenszeiten der Gefahr sittlicher und körperlicher Verwahrlosung ausgesetzt ist.

Um der Verrohung der Jugend in sittlicher Beziehung entgegenzuarbeiten und um Schädigungen der Jugend an Gesundheit und körperlicher Entwicklung vorzubeugen, ist es erforderlich, bestimmte Maßnahmen zu treffen und den

Ukaz se glasi:

Po ukazu najvišjega poveljnika (ces. ukaz z dne 23. maja 1915, drž. zak. št. 133), op.-št. 33.278 z dne 6. avgusta 1916, se določa na podlagi § 13, odstavek C, Najvišjih določil o območju političnih oblasti z dne 19. januarja 1853, drž. zak. št. 10, in na podlagi § 54 obrtnega reda, drž. zak. št. 139 iz leta 1907, sledeče:

§ 1.

Doraščajočo mladino tvorijo moške in ženske osebe, ki še niso dopolnile 17. leta svoje starosti (mladostne osebe).

§ 2.

Mladostnim osebam je prepovedano javno kaditi tobak in potepati se po 9. uri zvečer po javnih potih, cestah, trgih in drugih javnih napravah.

heute schon erkennbaren Erscheinungen im Verhalten der heranwachsenden Jugend, die sich besonders häufig bemerkbar gemacht haben und deshalb von den politischen Behörden im Rahmen ihrer sicherheitspolizeilichen Pflichten und Befugnisse bekämpft werden müssen, durch eine allgemeine Norm polizeilichen Charakters entgegenzutreten.

Der angestrebte Zweck soll nun durch die angeschlossene Verordnung erreicht werden.

Das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat wird ersucht, diese hochwichtige Aktion nach Tunlichkeit fördern und die hochwürdige Geistlichkeit einladen zu wollen, den Bestrebungen der politischen Behörden durch belehrende Einflußnahme auf die Bevölkerung entgegenzukommen.

Über Anordnung des Höchstkommandierenden (kaiserl. Verordnung vom 23. Mai 1915, R.-G.-Bl. Nr. 133), Op.-Nr. 33.278 vom 6. August 1916, wird auf Grund des § 13, Abschnitt C, der Allerhöchsten Bestimmungen über den Wirkungskreis der politischen Behörden vom 19. Jänner 1853, R.-G.-Bl. Nr. 10, und auf Grund des § 54 der Gewerbeordnung, R.-G.-Bl. Nr. 139 aus 1907, verfügt.

§ 1.

Die heranwachsende Jugend bilden die männlichen und weiblichen Personen vor dem vollendeten 17. Lebensjahre (jugendlichen Personen).

§ 2.

Jugendlichen Personen ist es verboten, öffentlich Tabak zu rauchen und sich nach 9 Uhr abends auf öffentlichen Wegen, Straßen, Plätzen sowie in anderen öffentlichen Anlagen umherzutreiben.

§ 3.

Mladostne osebe smejo obiskati vino- in pivotoče, točarne za kavo, avtomatske restavracije in vse druge gostilne in krčme le v spremstvu doraslih svojcev, varihov, rediteljev ali drugih nadzorovalnih oseb (učiteljev, službenih gospodarjev ali delodajalcev, rokodelskih mojstrov in njihovih namestnikov).

Po 9. uri zvečer pa mladostne osebe ne smejo bivati v nobeni gostilni ali krčmi tudi v spremstvu doraslih ne.

V žganjetoče pa mladostne osebe sploh ne smejo.

§ 4.

Na potovanjih ali izletih iti v gostilno, da se nasitijo ali okrepčajo, ali hoja v kako stalno jedilno, kjer se redno obeduje vsak dan, ne spada pod določbe § 3.

§ 5.

Posestnikom varijetejev, pevskih zabavišč in enakih podjetij je prepovedano puščati mladostne osebe k svojim prireditvam, naj že pridejo v spremstvu ali brez spremstva doraslih svojcev ali nadzorovalnih oseb.

§ 6.

Mladostnim osebam je dovoljen obisk kinematografičnih predstav le, če se končajo te predstave pred 8. uro zvečer, in je vrhutega vsebina predstav izrecno spoznana kot primerna otrokom in mladostnim osebam.

§ 7.

Mladostnim osebam je prepovedano kvartati na javnih krajih ali v javnih prostorih.

Mladostnim osebam moškega spola je prepovedan obisk javnih hiš in vlačug.

§ 8.

Mladostnim osebam je prepovedano kupovati tobak, smodke ali svalčice (cigarete), nepotrebn lišp ali igrače in izdelke ničvredne literature ter slike, spise in popise, ki bi utegnili slabo

§ 3.

Jugendlichen Personen ist der Besuch von Wein- und Bierstuben, Kaffeeschenken, Automatenrestaurationen und allen anderen Gast- und Schankwirtschaften nur in Begleitung erwachsener Angehöriger, Vormünder, Pfleger oder anderer Aufsichtspersonen (Lehrer, Dienst- oder Arbeitsgeber, Lehrherren und ihrer Stellvertreter) gestattet.

Nach 9 Uhr abends ist den jugendlichen Personen das Verweilen in allen Gast- und Schankwirtschaften auch in Begleitung Erwachsener nicht gestattet.

Das Betreten von Branntweinschenken ist jugendlichen Personen überhaupt verboten.

§ 4.

Das Einkehren auf Wanderungen, Ausflügen oder Reisen zur Einnahme von Mahlzeiten oder Erfrischungen sowie der Besuch des ständigen Kosthauses zur regelmäßigen Einnahme der täglichen Mahlzeiten fallen nicht unter die Bestimmungen des § 3.

§ 5.

Den Inhabern von Variétés, Singspielhallen und ähnlichen Unternehmungen ist es verboten, jugendlichen Personen ohne Rücksicht darauf, ob sie mit oder ohne Begleitung erwachsener Angehöriger oder Aufsichtspersonen erscheinen, den Zutritt zu ihren Veranstaltungen zu gestatten.

§ 6.

Jugendlichen Personen ist der Besuch öffentlicher kinematographischer Schausstellungen nur dann gestattet, wenn diese Schausstellungen vor 8 Uhr abends schließen und außerdem der Inhalt der Darstellungen für Kinder und jugendliche Personen ausdrücklich als geeignet erkannt worden ist.

§ 7.

Jugendlichen Personen ist es verboten, an öffentlichen Orten oder in öffentlichen Lokalen Karten zu spielen. Jugendlichen Personen männlichen Geschlechtes ist der Besuch öffentlicher Häuser und Dirnen verboten.

§ 8.

Jugendlichen Personen ist es verboten, Tabak, Zigarren oder Zigaretten, unnütze Luxusgegenstände oder Spielwaren und Erzeugnisse der Schundliteratur sowie Bilder, Schriften und

vplivati na spolno (seksualno) čutenje, ali kupčevati s takimi stvarmi med seboj. Obrtnikom vsake vrste je prepovedano prodajati take stvari mladostnim osebam neposredno ali posredno, ali jih oddajati njim tudi zastonj.

§ 9.

Mladostnim osebam je prepovedano beračenje v vsaki obliki, posebno pa tudi prodajanje od hiše do hiše.

§ 10.

Gostilniški in točilni obrtniki, ki se pregreše zoper v tem ukazu omenjene naredbe in prepovedi, se kaznujejo po določbah obrtnega reda. Druge osebe, ki se pregreše proti temu ukazu, ali zapeljejo mladostne osebe do prepovedanih dejanj, jim dajo sredstva za to ali jim dajo kakorsibodi potuho, ali tudi le zanemarjajo svoje dolžno nadzorstvo, kaznujejo politične oblasti I. stopnje po ces. ukazu z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, in po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 98.

Pri odmerjanju kazni je posebno upoštevati, kako hud je prestop, ali so prestopniki zapeljani in ali so udeležene tudi odrasle osebe.

§ 11.

Mladostnim osebam, ki se zasačijo, ko kadé ali kvartajo na javnih prostorih kateresibodi vrste, imajo odvzeti državni ali avtonomni varnostni organi tobak, vso drugo pripravo za kajenje in kvarte. Odvzete jim stvari se morajo oddati najbližji vojaški sanitetni (zdravstveni) napravi, da jih razdeli bolnim ali ranjenim vojaškim osebam.

Mladostne osebe, ki še niso 14 let stare, pa se pregreše zoper ta ukaz, naj se izroče v zmislu § 273 kaz. zak. domačemu kaznovanju, če pa tega kaznovanja ni, ali se pokažejo pri tem posebne okoliščine, naj se izroče varnostni oblasti, da jih kaznuje in potrebno ukrene.

Mladostne osebe, ki so stare nad 14 let, pa se pregreše zoper ta ukaz, se naj kaznujejo po ces. ukazu z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96,

Darstellungen, die das geschlechtliche (sexuale) Empfinden ungünstig zu beeinflussen geeignet sind, zu kaufen, oder mit diesen Sachen untereinander irgend einen Handel zu treiben. Gewerbetreibenden jeder Art ist es verboten, diese Sachen an jugendliche Personen unmittelbar oder mittelbar zu verkaufen oder ohne Entgelt zu verabreichen.

§ 9.

Jugendlichen Personen ist das Betteln in jeder Form, insbesondere auch das Hausieren verboten.

§ 10.

Übertretungen der in dieser Verordnung enthaltenen Anordnungen und Verbote werden an den Gast- und Schankgewerbetreibenden nach den Bestimmungen der Gewerbeordnung geahndet. Andere Personen werden, wenn sie sich gegen diese Verordnung vergehen, oder jugendliche Personen zu verbotenen Handlungen verleiten, ihnen hiezu die Mittel bieten oder sie hiebei auf irgend eine Art begünstigen oder auch nur die pflichtgemäße Aufsicht andauernd vernachlässigen, nach der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854, R.-G.-Bl. Nr. 96, und der Ministerialverordnung vom 30. September 1857, R.-G.-Bl. Nr. 98, von den politischen Behörden I. Instanz bestraft. Bei Bemessung der Strafen ist auf die Schwere der Übertretung sowie die Verleitung und Art der Teilnahme der erwachsenen Personen besonders Bedacht zu nehmen.

§ 11.

Jugendlichen Personen, die auf öffentlichen Orten jeder Art rauchend oder Karten spielend angetroffen werden, sind der Tabak und die übrigen Rauchwerkzeuge sowie die Spielkarten von den staatlichen oder autonomen Sicherheitsorganen abzunehmen. Die abgenommenen Gegenstände sind der nächsten militärischen Sanitätsanstalt zur Verteilung an kranke oder verwundete Militärpersonen abzuliefern.

Jugendliche Personen unter 14 Jahren, die sich gegen diese Verordnung vergehen, sind im Sinne des § 273 St.-G. der häuslichen Zucht zu übergeben, in Ermangelung dieser aber oder nach dabei sich zeigenden besonderen Umständen der Ahndung und Vorkehrung der Sicherheitsbehörde zu überlassen.

Jugendliche Personen über 14 Jahre, die sich gegen diese Verordnung vergehen, sind nach der kaiserlichen Verordnung vom 20. April

in po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 98.

§ 12.

Izvrševanje tega ukaza je odkazano političnim oblastnijam. Ukaz obvelja z dnem, katerega se razglasi. S tem dnevom se razveljavijo vsi v tej zadevi že izdani ukazi.

Ta ukaz se razglša, da se ravnajo vsi po njem.

C. kr. deželni predsednik:

Henrik grof Attems s. r.

Častita duhovščina se o tem obvešča, da pretečemu zlu kolikor mogoče opomore.

1854, R.-G.-Bl. Nr. 96, und der Ministerialverordnung vom 30. September 1857, R.-G.-Bl. Nr. 98, zu bestrafen.

§ 12.

Die Durchführung dieser Verordnung obliegt den politischen Behörden. Sie tritt mit dem Tage ihrer Kundmachung in Kraft. Mit diesem Tage verlieren die in der gleichen Angelegenheit bereits erlassenen Verordnungen ihre Wirksamkeit.

Diese Verordnung wird zur allgemeinen Darnachachtung verlautbart.

K. k. Landespräsident:

Heinrich Graf Attems m. p.

125.

Konec poletnega časa.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko je z dopisom z dne 29. septembra 1916, št. 30.132, semkaj prijavila naslednji razpis c. kr. ministrstva za notranje posle z dne 27. sept. 1916, št. 50.088:

Zur Vermeidung von Störungen im öffentlichen Dienste hat sich die Stuttgarter Fahrplan-Konferenz, bei der die beiden Staaten der Monarchie, alle deutschen Bundesstaaten und die Schweiz vertreten waren, mit der erforderlichen Zurückstellung der Uhr in der Nacht vom 30. September zum 1. Oktober 1916 nach einheitlichen Grundsätzen befaßt und mit Rücksicht darauf, daß die Stunde 12 bis 1 in der Nacht vom 30. September zum 1. Oktober 1916 zweimal erscheinen wird, empfohlen, die erste Stunde 12

bis 1, die noch zum 30. September gehört, als 12 A, 12 A 1 Minute und so weiter bis 12 A 59 Minuten, und die Stunde 12 bis 1, mit der der 1. Oktober 1916 beginnt, als 12 B, 12 B 1 Minute und so weiter bis 12 B 59 Minuten zu bezeichnen.

Da sich die Einhaltung dieses Vorganges auch im öffentlichen Dienste, insbesondere bei Beurkundung von Geburts- und Todesfällen empfiehlt, wird die k. k. Landesregierung mit Beziehung auf den h. o. Erlass vom 18. September 1916, Zl. 48.651, ersucht, mit tunlichster Beschleunigung für das dortige Verwaltungsgebiet die entsprechenden Anordnungen zu treffen.

O čemer se čč. župni uradi s tem obveščajo.

126.

Mesečne zbirke.

Od duhovske vojaške strani se nam piše, kako bi naši vojaki nujno potrebovali dobrega berila sedaj, ko so v pozicijski vojski in posebno pozneje, ko preneha vojska in se bodo države pogajale za mir. V tem oziru je prav mnogo storilo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani, vsega pa ne more. Naj bi mi doma poskrbeli dobro berilo vsaj tretjemu koru, kjer je do dve tretjini Slovencev. Dotični divizijski župnik bo poskrbel, da se berilo: časniki, molitveniki in druge knjige zares razpečajo med naše vojake.

Da se tej potrebi naših mož in mladeničev zadosti, naročam: Od sedaj zanaprej naj se v cerkvi nabira vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob enem skupaj za pohablence in za dobro berilo našim vojakom; od nabrane vsote se bo dalo tri četrtine za domače pohablence, eno četrtino pa za dobro berilo. Druge v direktoriju ne zaukazane zbirke v cerkvi prenehajo.

Predzadnjo nedeljo v mesecu naj se to ljudstvu pojasni s prižnice in naj se povabijo verniki, da iz tega namena nekoliko vinarjev več

prispevajo. Zbrana vsota naj se potem pošlje ordinariatu. Župnikom, ki to dolžnost vestno izpolnjujejo, se presrečno zahvaljujem in jim kličem: Bog plačaj! Nekateri gospodje se pa za naročila malo menijo; te posebno prosim, da bi se vzdramili.

Prosim gospode, povejte vernikom, da se je

za vdove in sirote 20. avgusta nabralo 11.450 K. Za to darovanje se vsem lepo zahvalim in prosim Boga, naj jim vse darove stotero povrne.

V Ljubljani, 29. septembra 1916.

† **Anton Bonaventura**
knezoškof.

127.

Dobava krmil in stelje.

C. in kr. poveljništvo 5. armade prosi v dopisu z dne 13. oktobra t. l., št. 36.027, naj gospodje duhovniki vplivajo pri vernikih, da bodo dejansko podpirali vojaške naredbe za dobavo namestnih krmil in namestne stelje za vojaške konje in njihovo klavno govejo živino.

Krmil in stelje vojaštvu primanjkuje in za zimo ne more shajati. Zato je največja nevarnost, da obole in poginejo njihove živali, ki so pa nujno potrebne vojakom, da ostanejo pripravi za obrambo domovine. Zato se je izdalo nujno povelje, naj se po naši kronovini kar hitro mogoče nabirajo namestna krmila in namestna stelja.

Namestna krmila so turšična slama in korenine od pirnice (Kukuruzstroh und Queckenwurzeln). Ta krmila naj se močno stisnejo ali vsaj v butare povežejo; oddajo naj se bližnjim vojaškim krdelom ali zavodom. Kjer ni teh, naj se butare zbero na prostorih, ki od

železniške postaje niso oddaljeni nad 10 km; ko je krmil nabranih vsaj za en vagon, naj župan to brzojavno sporoči vojaški upravi (Intendant des 5. Armee-Kommandos, Feldpost 508), ki bo poskrbela, da se na pravi kraj odpeljejo. Vojaška uprava bo plačala metrični stot po 4 K, za dovoz izpod 5 km daleč po 1 K, nad 5 km po 2 K; za trud, ki je potreben za napravo butaric, bo dala uprava za vsak metrični stot po 50 v.

Kar se pa tiče namestne stelje, posebno praproti, razsekanih vejic, listja itd., jo vsako voj. krdelo nabira in pobira zase. Varovati se morajo gozdi in gozdni nasadi. Verniki se prosijo, naj steljo napravljajo in kar preostane za lastne potrebe, naj oddajo bližnji vojaški upravi po oni ceni, ki se bo v vsakem slučaju posebej določila.

P. t. duhovnikom se naroča, naj o teh vojaških nujnih potrebah ljudstvo pouče in pozovejo, da v čim večji meri željam ustreže.

128.

Razglas o nabiranju divjega kostanja, želoda in žira na Kranjskem.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko je objavila dne 29. septembra 1916, št. 29.479, naslednji razglas:

Okrepitev našega gospodarskega položaja, ki je potrebna za zmagovito vojevanje, nas sili, da čim največ izrabljamo vse gozdne sadeže, uporabne za prehranitev vojske in prebivalstva.

Ne glede na z ministrskim ukazom z dne 28. septembra 1916, drž. zak. št. 330, odrejeno ureditev prometa z divjim kostanjem, želodom in žirom je radi tega odredila c. kr. deželna vlada dogovorno s c. in kr. 5. armadnim poveljstvom (Qu.-Abt.) nabiranje teh gozdnih sadežev, da bi se iz njih izdelovalo olje, ter se obrača v ta namen do vseh zemljiških in gozdnih posestnikov, prav tako vobče do prebivalcev dežele Kranjske z nujnim pozivom, naj nabirajo divji kostanj,

želod in žir ali naj ga dovolijo nabirati ter ga oddajati nabiralnicam, določenim za prevzemanje.

Za 100 kg čiste teže zrelega, zdravega sadeža, brez primesi prsti ali listja, se bodo plačevale v gotovini ali proti potrdilu te-le cene:

Za divji kostanj . . .	20 K,
» želod	35 »
» žir	85 »

Prevzema se vsaka, tudi najmanjša množina; vsakomur je dano na prosto voljo, da vreče, potrebne za dopošiljatev, po najbližji c. kr. orožniški postaji brzojavno zahteva pri c. in kr. vojaškem oskrbovališču v Ljubljani.

Nakup, oziroma prevzem tega gozdnega sadeža na Kranjskem je poverjen:

1. c. in kr. vojaškemu oskrbovališču v Ljubljani (Cesta na Kodeljevo),
2. vsem c. in kr. vojaškim oddajališčem živil na Kranjskem,
3. c. kr. okrajnim glavarstvom dodeljenim kmetijskim častnikom.

C. kr. deželna vlada se obrača na patrijotično mišljenje prebivalcev dežele Kranjske, ki se je izkazalo že tolikokrat, da uvaža ta

resni poziv v resnem času

ter se udeleži nabiranja.

129.

Decretum

quo plura solvuntur dubia circa Indulgentias a tertiariis saecularibus Ordinis Minorum lucrandas.

(cf. Act. Apostol. Sed. 1916, pg. 263 s.)

Procurator generalis Ordinis Fratrum Minorum Supremae Sacrae Congregationi Sancti Officii sequentia humiliter exposuit:

Recolendae memoriae Pius Papa X, per Breve Sodalium e Tertio Ordine, datum die 5. Maii 1909, in perpetuum concessit: »Ut quibus pontificalis indulgentiae donis fruuntur, quosque de bonis operibus spirituales fructus percipiunt familiae seraphicae primi et alterius Ordinis, ea omnia Tertiarii Francisciales quotquot sunt utriusque sexus et cuiusvis Instituti, vitae mortisque tempore participant.« Insuper idem Pontifex oblati sibi in eam rem precibus annuens, propriaque manu supplici libello subscribens, die 17 eiusdem mensis et anni in perpetuum pariter concessit: »Quatenus laudata Indulgentiarum et spiritualium fructuum communicatione perfrui in perpetuum possint quotquot sub patriarchae seraphici sancti Francisci vexillo militant, ad quemcumque Ordinem vel Ordinum familiam pertineant.«

Iam vero ex hac indulta communicatione Indulgentiarum, non pauca dubia suborta sunt, quoad eiusdem interpretationem et applicationem ad casus particulares. Quapropter, ut secure procedatur in re tanti momenti, orator suppliciter rogavit ut authentice solverentur haec dubia:

I. Utrum vi praedictae communicationis, ecclesiae seu publica oratoria quae sint propria Tertii Ordinis Saecularis Franciscalis, gaudeant Indulgentiis concessis cuilibet ecclesiae et oratorio publico primi et secundi Ordinis nec non Tertii Ordinis Regularis favore omnium fidelium, qui ea loca certis diebus visitaverint?

II. Utrum fideles adscripti Tertio Ordini S. Francisci lucrari possint Indulgentias directe concessas ecclesiis seu oratoriis primi, secundi et tertii Ordinis Regularis, si loco ipsorum visitent ecclesiam seu capellam in qua sedes Soda-

litii est constituta, quamvis haec ecclesia seu capella ad Tertium Ordinem proprie non pertineat? Et, si affirmative,

III. An vi indultae communicationis, Tertiarii lucrari valeant Indulgentiam plenariam concessam visitantibus ecclesias primi Ordinis in Commemoratione omnium Fratrum defunctorum, tum in die quo eadem Commemoratio celebratur apud Familiam sub cuius obedientia vivunt, tum etiam in die quo apud alias Familias celebratur, idest pluries per annum?

IV. Utrum Indulta pro consequendis Indulgentiis favore Tertiariorum infirmorum, impeditorum, etc., de quibus agitur cap. V Summarii approbati a Sacra Congregatione Indulgentiarum die 11. Septembris 1901, respiciant dumtaxat Indulgentias Tertio Ordini Saeculari directe concessas, an etiam communicatas ex primo, secundo ac tertio Ordine Regulari?

V. An haec communicatio a Pio X indulta valeat tam pro Indulgentiis ad ea usque tempora concessis quam pro illis quae in posterum Ordini Franciscali concedentur?

Et Emmi Domini Cardinales Generales Inquisitores, feria IV, die 7. Iunii 1916, in ordinario coetu coadunati, respondendum censuerunt:

Ad I. et II. Affirmative. Ad III. Negative, sed semel tantum in anno. Ad IV. Negative ad primam partem; affirmative ad secundam. Ad V. Affirmative.

Facta autem, feria V subsequenti, die 8, iisdem mense, et anno, relatione Ssmo D. N. D. Benedictio div. prov. Papae XV, per R. P. D. Adsessorem, Sanctitas Sua sententiam Emmerum Patrum benigne ratam habuit et confirmavit.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

R. Card. **Merry del Val**, Secretarius.

L. † S.

† **Denatus**, Archiep. Ephes., Adsector.

Različne opazke.

Znesek za manualne maše je v ljubljanski škofiji 2 K in ostane za sedaj neizpremenjen. Ako pa verniki prostovoljno kaj več dajo, se sprejme. Mnenje, da se je posameznim krajem izjemoma večji znesek dovolil, je neosnovano.

Sveče. Med sv. mašo morata goreti na oltarju vsaj dve sveči »ex cera apum saltem in maxima parte«, druge sveče na oltarju pa naj bodo »in maiori vel notabili quantitate ex cera.« (C. Congr. Rit. 14. dec. 1904, n. 4147.) — Koliko sveč naj gori pred izpostavljenim Najsvetejšim? Pravilno je, da 12, če je Najsvetejše izpostavljeno v monstranci, 6 pa, če je izpostavljeno v ciboriju. Ordinarij pa more dovoliti, da tudi pri izpostavljenju v monstranci gori samo šest sveč (S. C. R. 30. jul. 1910, n. 4257). Z ozirom na sedanjo draginjo sveč se dovoli, da gori samo šest voščenih sveč pred izpostavljenim sv. R. T.; ni pa dovoljeno poleg voščenih sveč devati na oltar sveče iz stearina. Ker voska primanjkuje, se svetuje največja varčnost.

Kolek. Pri prošnjah je treba ločiti, ali se prosi za milost, ali za zakonito pravico. Kadar se prosi c. kr. dež. vlada za milost, morajo biti prošnje kolkovane à 2 K, n. pr. prošnje za prispevek za obhajilnega konja, za bolniško podporo, za župnijo, za pokojnino itd. Priloge se kolkujejo à 50 vin., ako še niso bile kolkovane. — Brez kolka so prošnje za v zakonu utemeljene pravice, n. pr. za pregled in rešitev fasije, interkalarnega računa in petletric. — Prošnje na ordinariat so kolka proste. — V zmislu nove cesarske naredbe se je povišal kolek pri listinah od 1 K na 2 K, torej pozor pri krstnih, poročnih in smrtnih listih, pri rodovnikih, sprejemnih in potrdilnih listinah mašnih ustanov itd.

Nikelnasti denar po 20 h pride 1. januarja 1917 iz prometa in se ne sme več rabiti v privatnem prometu. Državne blagajne ga sprejemajo še do 30. aprila 1917. Čč. župni uradi naj torej dvajsetice čimprej izročijo državnim blagajnam v zameno.

Ciborij in škropilo je našel Josip Mular v Kantridi, občine kastavske, v zemlji. Ciborij je napravila tvrdka Schreiner v Ljubljani l. 1853. Škropilo je 33 cm dolgo, ciborij 50 cm visok in pozlačen. Očividno sta bila oba predmeta ukradena in v zemljo zakopana. Župni urad, ki sluti, da bi bila imenovana predmeta njegova last, naj to ordinariatu naznani.

Marijine družbe. Voditelji Marijinih družb naj svoja letna poročila odpošljejo dekanijскому voditelju in ta dalje kn. šk. ordinariatu. Na ta način imata dekanijски in škofijski voditelj vpogled v delovanje Marijinih družb.

Procesije in romanja so vsled naredbe skupnega ministrstva z dne 25. julija 1914 (drž. zak. št. 158) za časa izrednega stanja dovoljena le z dovoljenjem politične oblasti prvega reda (c. kr. okr. glavarstva ali c. kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani). Na to naredbo se čč. cerkvena predstojništva vnovič opozarjajo vsled dopisa c. kr. deželnega predsedništva za Kranjsko z dne 19. sept. 1916, št. 2099/pr. (Cf. Škof. List, 1914, str. 117.)

Jekleni zvonovi. Ker nekatere cerkve ne morejo biti brez zvonov, si lahko pomagajo s tem, da si naroče jeklene zvonove (Gußstahlglocken), ki imajo vse lastnosti bronastih zvonov in so na Nemškem že splošno vpeljani. Pred vojsko so stali dve petini bronastih. Zastopnik za Avstrijsko je A. Mickerts, Vertretung der Bochumer Gußstahlfabriken. Wien. I. Franzensring 20. Pri naročilih se mora natančno označiti glas ozir. premer zvona. Bron stane sedaj kg 14.80 K, lito jeklo kg ok. 4.17 K, pritikline kg 3 K. Jekleni zvonovi naj se naročajo le v skrajni potrebi. Ker pa dohajajo iz nemške države, se mora plačati carina, ako se ne doseže oprostitev ali olajšava, za katero je treba prositi c. kr. finančno ministrstvo (kolek 2 K). Priložiti se mora ordinariatno potrdilo o ubožnosti proseče cerkve (kolek 2 K). Cf. Škof. List, 1913, str. 47. — Prošnja naj se vloži, preden se zvon naroči.

Slovstvo.

Duhovne vaje za duhovnike. Po raznih virih sestavil Urban Nežmah, misijonar iz družbe sv. Vincencija Pavla. Ljubljana 1916. Tiskala Ka-

toliška tiskarna. Str. 264. Broširana 2 K 50 vin., vezana 3 K 20 vin. Dobiva se samo za duhovnike v zakristiji cerkve Srca Jezusovega v Ljubljani.

Knjiga obsega tri tečaje duhovnih vaj s 37 premišljevanji duhovnikovih dolžnosti in čednosti. V dodatku se nahajajo še: Mesečne duhovne vaje, dnevni red, mesečno temeljno vprašanje: Zakaj me je Bog ustvaril?, Dve stvari za na dom: a) Skrbi, da ohraniš svojo dušo v božjem miru, b) Bodi po duhovnih vajah svojim vidni angel varih. — Ker imamo v slovenskem jeziku le malo ascetičnih knjig, bo ta knjiga duhovnikom dobrodošla za lastno premišljevanje pa tudi za pridigovanje. Oprema knjige je prav lična. Cena nizka.

Koledar »Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani« za navadno leto 1917.

Razen navadne koledarske vsebine prinaša ta koledar poročilo o delovanju »Katoliškega

tiskovnega društva« v minulem poslovnem letu, imenik članov, pravila »Katoliškega tiskovnega društva«, pregled cerkvenih in svetnih uradnikov slovenskih pokrajin, nove poštno določbe, razpredelek dohodninskega davka z novo cesarsko naredbo o vojni dokladi, nove kolkovne pristojbine.

Taschenkalender und kirchlich-statistisches Jahrbuch für den katholischen Klerus 1917. Regensburg. Maus. Cena v platno vezani knjigi 1 M. 20 pf.

Vsebina: Koledar. Rimski koledar. Abecedni seznam svetnikov in svetnic. — Papež Benedikt v svetovni vojski. — Rimska kurija v svoji novi preosnovi. Pregled škofij in duhovščine na Nemškem, Avstrijskem, v Švici in Luksemburgu.

132.

Škofijska kronika.

V mašnika posvečen je bil dne 18. oktobra 1916 g. dijakon **Ivan Kalan**.

Imenovan je bil za aktivnega c. in kr. moravariškega kurata g. **Franc Krišche**, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

Premeščen je bil g. **Tomaž Tavčar**, kaplan v Čemšeniku, k Sv. Jakobu v Ljubljani.

Nameščeni so bili gg.: Novomašnik **Ivan Kalan** za kaplana v Postojni; **Josip Hren**, novomašnik goriške nadškofije, za kaplana v Hinjah; novomašnik **Franc Osolnik** v Čemšeniku.

Uršulinke so v Idriji 15. septembra 1916 opustile svojo naselbino in se vrnile v Ljubljano. V Idrijo so na njih mesto šle šolske sestre III. reda sv. Frančiška iz Maribora.

Konkurzni izpit so delali 11. in 12. oktobra 1916 gg.: Iz II. polovice: Kogej **Franc**, beneficijat v Šmartnem pri Litiji; Omahen **Ignacij**, kaplan

v Dobropoljah; Tavčar **Matej**, kaplan v Selcih; Tomažič **Ivan**, kaplan v Cerkljah na Gorenjskem; Vodopivec **Ivan**, beneficijat na Vrhopolju pri Moravčah. — Iz I. polovice: Bambič **Josip**, župni upravitelj na Preloki; P. Gregor **Cerar**, O. T., kaplan v Črnomlju; Dagarin **Matej**, kaplan v Poljanah; Fröhlich **Josip**, kaplan v Sori; Gabrovšek **Franc**, kaplan v Hrenovicah; Gnidovec **Josip**, kaplan v Ribnici; Noč **Ivan**, kaplan v Šmarju; Fajfar **Franc**, kaplan na Breznici; Šušteršič **Franc**, kaplan v Prečini.

Za kn. šk. nadzornika organistov sta imenovana: g. dr. **Franc Kimovec**, stolni kanonik v Ljubljani, za dekanijo moravško, in gosp. stolni kaplan **Franc Zabret** za radovljiško dekanijo (Dolino).

Umrl je g. **Anton Gnidovec**, c. in kr. vojni kurat, 23. oktobra 1916, pokopan v Postojni. — Priporoča se čč. duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 31. oktobra 1916.

Vsebina: 124. Varstvo doraščajoče mladine. — 125. Konec poletnega časa. — 126. Mesečne zbirke. — 127. Dobava krmil in stelje. — 128. Razglas o nabiranju divjega kostanja, želoda in žira na Kranjskem. — 129. Decretum, quo plura solvuntur dubia circa Indulgentias a tertiariis saecularibus Ordinis Minorum lucrandas. — 130. Različne opazke. — 131. Slovestvo. — 132. Škofijska kronika.